

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól felfelé balra a 22. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, esütörtökön és szombaton délen. Ára évenként 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

A „nyitlér” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Köszéputca, STEIN J. könyvkereskedése.

Erdély missioja. *)

Van a honszerlemnek egy neme, mely az emberek vágyait, érzelmeit s egész dicsvágyát majdnem kizárólag csak a gyermekkor első eszméjétől fogva megszokott, és megkedvelt bércek és völgyek, a specificus szülőföld, bálványozása felé irányozza; honszerlem, mely mintegy növényi ösztönszerű ragaszkodást sugall az ismert helyhez és viszonyaihoz, hol minden erkölcsi és physikai tünemény, minden emlék és minden tárgy — mondhatni — egy magában egész és kielégítő, kedves és megnyugtató kis világot alkot számára; honszerlem, mely egy szűk világnézet keskeny horizontján tul, mely bizonyos particularis hazafiság szempontján felül alig lát egyebet, mint két-séges irt, idegenszerű világot.

A honszerlem ezen neme, mely szenvedélyvel ragaszkodik a legavultabb hagyományhoz is, mely a mult időkről fenmaradt helyi emlékek, ősi szokások, és ősi porok tiszteletéből mintegy vallásos cultust csinál, s azt minden újítástól félti, és sérthetetlen dogma gyanánt óvja, különösen a hegyi népeknél mondatik legmélyebben gyökerezőnek.

Mi is hegyi nép vagyunk, itt a keleti kárpátok közt, mi is imádjuk regényes bérceinket és völgyeinket, s vannak hagyományaink, vannak történelmi emlékeink és szent ereklyéink, melyekhez szeretetünk majdnem vallásos kegyelettel tapad, s midőn a történet Muzsája nekünk dícséneket zöngédez a mult századokról, midőn felszigazott képzeletünkben megújulni látjuk a móhos sírokat, s onnan atyáink hősi alakjait kikelni és küzdelmeiket megújulni véljük, küzdelmeket, melyek a mirmidonok csodás harcának regéjére emlékeztetnek: akkor rajongó szeretetünkkel e kis darab földben, melyet Erdélynek nevezünk, egy egész világot vélünk ölelni; akkor ossian ködalakok lebegnek előttünk, s őseink ismerünk bennük, a kik hazai méneiken hősi halálba rohannak, s csodákat mivelnek, hogy megvédhessék e regényes bércek és kies völgyek szabadságát, függetlenségét, zárkózottságát és önállóságát; akkor azt képzeljük, hogy nincs nagyobb és bölcsőbb hazafiság, mint a melylyel elődeink magukat a világtól egészen eltorlaszolni látszottak, de valóban csak látszottak.

Derék őseink, a kiknek jelleme és története oly igen hasonlít Helvetia és Skócia szabadságszerető őseinek jelleme s történetéhez, bizonyára nagy és nemes példát adak a hazafiság fogalmát, s úgy tettetik, mintha a hazafiság fogalmát e bércek kis haza függetlensége és integritásának eszméjéhez kívánták volna csatolni, mintha vágyaik és érzelmeikkel, örömeik és kötelességeikkel, egész hivatásuk és dicsvágyukkal Erdély keskeny határai közé kívántak volna zárkózni, mintha lemondták volna az egykori nagy, közös haza eszméjéről.

De ez csak úgy tetszik! Ugy tetszhetik annak, ki három század történelmének szelleme s irány helyett, csak egyes adatra fektet sulyt, a nélkül, hogy azok összefüggését, s concret jellemének kifejezését keresné. Ugy tetszhetik annak, a ki 1526 óta átélt viszontagságaink történetében csak pusztá történetet lát, vakeset szülte események összefüggését nélküli sorozatát, s a nagy dráma fejlődése közben hatásos epizodokba mélyedve el, elveszti szemel elől, vagy soha sem is észlelé az egésznek alapeszméjét és irányát.

A történelem philosophiájának magasabb szempontjára kell helyezkednünk, s onnan a legmegragadóbb episod kedviért sem szabad leszálalnunk, ha az események hullámozása felett egy meszszelható pillantást akarunk tova vezetni, ha egész utját és irányát szakadatlanul végig akarjuk nyomozni azon deszkaszálnak, melyen egy nagy hajótörés után Erdély a (mohácsi vész után) tovamenekkült a viharcsapkodta hullámokon.

Akkor látni fogjuk, hogy ama deszkaszálon nem csupán életüket mentették meg jó atyáink, hanem a szabadság és alkotmány, a nemzet és király eszméjét vitték magukkal, s bárminő viharok törtek is ki fejeik felett, bárhányszor állottak is az elmerülés

pontján, soha e szent eszmét, soha ez ereklyét a hullámokba nem dobták, hanem inkább önkényként áldozták fel magukat, hogy a megmentés tervének valóítását lehetővé tegyék.

Akkor látni fogjuk, hogy nem mindig a hullámok árja által engedék magukat tovaragadtatni, hanem bámulatos tájékozottsággal folytonosan egy irányt tartva szemelőtt, aczél izmokkal küzdöttek néha a dagály ellen, s ennek lehet köszönni, hogy egy vad sziget helyett, az óhajtott és jól ismert révpártra vettedének ki.

Akkor látni fogjuk, hogy az életmentés önző érdekén felül egy magasabb érdek lelkesíti őket, s tölté el keblüket bizalommal a gondviselés iránt, melyet számításaikból soha se hagytak ki, s mely valóban fejük felett is lebegett.

Akkor látni és bámulni fogjuk, hogy mily nagy és nemes missio végrehajtását vállalták magukra; mily esodás önfeláldozással és önmegtagadással ragaszkodtak annak eszméjéhez a legreménytelenebb viszonyok közt is; s mily éber figyelemmel és eszélylyel eveztek át talizmánukkal a Scyllak és Charybrisek örvényei közt.

E talizmán az elbukott magyar királyság további jövőjének hite volt; ők érzékelték, hogy e talizmán eldobva maguktól, a magyar korona s nemzet jövőjének utolsó reményszikrája is oda lesz; s nem kétkedtek aziránt, hogy mi legyen kötelességük.

Egy független, önálló hazát alkottak maguknak, s holttesteikkel torlaszolták el, oroszlanok bátorságával védtek, államférfiúi bölcseséggel tarták fenn a fenyegető elemek ellenében, melyek elnyelni akarák; de e kis hazában nem egy új és az egykori független királyságtól végképp elszakadt hon megalapításának dicsvágyát ápolák, sőt mindig csak a „testvér-haza” fogalmát ölelék, s abban a magyar szent korona integritása és függetlenségének elvét hitbizomány gyanánt vették és adták át nemzedékről nemzedékre.

Sokkal nemesebb és okosabb dicsvágy lelkesíté őket, hogysem makacs küzdelmeiknek valódi sikerét egy hiu célhoz kötötték volna, hogysem a val ábrándoztak volna, hogy Erdélynek rendeltetése talán több mint archimedesi pont gyanánt tartani magát, a honnan a magyar királyság izmos tagjaiba — melyek egy óriási contusio folytán egyidőre elszibadtak volt — visszanyerhesse majd lassanként az életerőt.

Azon hittel, hogy Erdély küzdelmeinek végezelja egy teljesen önálló, független kis hon alapítása és fenntartása, Erdély — s vele együtt talán maga a királyság jövője is — elvesztett volna, mert a bizalom ez eszme életrevalósága iránt kétségkívül nem lesz vala oly szívós, nem találta volna fel oly kifogyhatatlan bőségű forrásait és alapjait, mint azon folytonosan lelkesítő remény, hogy a nagy Magyarország még lassanként regenerálhatja magát, s megizmosodott szárnyai alatt végre is oltalmat, biztos és békés jövőt kereshetünk épp akkor majd, midőn tán a tulfeszített küzdelmek folytán önfentartási erőnk ki merülhetendett.

Erdély eszméje és jövője határozottan a magyar királyság eszméje és jövőjéhez kötöttet, s ez a gondviselés sugallata volt.

Nem is adták fel elődeink e kapcsolatot soha, s ennek köszönhető Erdély, hogy nemcsak stratégiai, hanem ugyszólva állami jogi vagy diplomai szempontból is a szent István birodalmának kulcsa gyanánt tekintett, és ennek köszönhető, hogy e birodalom definitív uralmáért versengő két nagyhatalom közt, mint Eris almája, hanyatván, sorát függőben tudta tartani, mindaddig, míg azon veszély fenyegeté, hogy a korona s nemzet eszméjével együtt elnyelések.

S kétségkívül e sors is várt volna rá, ha egyik vagy másik fél által idő előtt kézbe kaparintatik vala.

De a mi atyáink — örökre áldott legyen emlékü! — nemcsak hősi hazacsokat, hanem mesteri politikát is folytattak; titka abban állott, hogy nyilt vagy titkos szövetségek útján hol a törökkel, a német ellen, hol a némettel a török ellen, s mindig a veszedelmesebb irányú zaklató ellen barátkozzanak, s Erdélynek elnyelésével kecsgetessék, de soha oda ne adják azt se egyik, se másik

félnek, hanem megtarthatják, hogy a magyar királyság, időt nyerve a nagy rázkódás utáni kiöcsudásra, kedvezőbb idők jöttével visszavehesse tulajdonát, koronája legszebb gyöngyét.

Avagy mi lett volna Erdély s vele együtt egész valószínűséggel Magyarország sorsa, ha mindjárt a mohácsi vész vagy a Zápolyák nemzeti királyságának befejeződése után a „testvérhon” határozottan és véglegesen egyik vagy másik hatalom karjaiba dobta volna magát kishitűleg?

Ma ott állanánk valószínűleg, a hol Bosnia, Bulgária, Herzegovina stb., vagy legjobb esetben a hol a Dunafeljelemlések állanak a török padisah védelme alatt nyomorogva, elsatnyulva, a világtól elmaradva!

Vagy pedig — a német Bund ölében találnók fel magunkat, germanisálva és catholisálva, s miként a cseh nemzet lelkesebb fiai, a hazafiság égető szenvedélyével, de hasztalan fáradoznánk elzúzott koronánk darabjainak összerasztásán!

A harmadik esetről szó se lehet; mert egy önmagát kiegyesítő, teljesen önálló és független Erdélynek épp oly kevésbé volt jövője, mint ma, s azon perczen, a melyben őseink megszüntek volna a magyar királyság eszméjéhez ragaszkodni, Erdély fontossága egyszerűen csak stratégiai jelentőségre stilyedt volna alá a két versenyző hatalom előtt, s egyik vagy másik, minden további diplomai gyöngédebb tekintetek mellőzésével, a legelső alkalommal katonai rohammal vette volna be s zúzta volna el a magára hagyatott Erdélyt.

Mi értelme lehetne tehát még ma, vagy mi alapja a multban azon particularis hazafiságnak, melynek szempontjából bárki is vitathatná, hogy Erdélynek volt valaha vagy lehet még ma is missioja, mely a teljes viszontgyesülés s a magyar királyság oszt-hatatlan egységének eszméjével nem rokonul? Halmágyi Sándor.

Országgyűlési tudósítás.

Gajzágó Salamon beszéde a dec. 1-sői értekezleten.

Nagyméltóságú elnök! tisztelt értekezlet! Azon melegség, melyet szebeni követ Rannicher ur a szécsföld önállósága és helyhatósági jogai védelmében kifejtett, bennem azon óhajást keltik: mért nem lehetnék e hazafis buzgóságnak tanuja, ha nem is 1849, és 50-ben, de legalább az 1852-dik év martius 15-én?! Lehetőségem tünik fel előttem, ha a tisztelt követ urak, kik a jelen nap annyi hűséget tanusítanak Erdély ös alkotmány irányában, e hűséget az említett szerencsétlen években sem felejték, több kesert pohár kiürítése maranda el tőlünk. A tisztelt követ ur meg lehet győződve, hogy ha e gytlést törvények alkotása, vagy jogok biztosítására illetékesnek ismerhetők, Erdély földén nem egyedül a szász nemzetet, melynek biztosítandó jogai vannak. Méltányos akarok lenni minden nemzetiségi igény iránt, helyesnek találom, hogy román és szász atyánkfiai a magok nemzetiségének biztosításáról tanakodnak, ki magát nem szereti, mást sem szerethet az, egyedüli óhajatom, hogy a biztosítás oly gyllékezetben történjék, mely azt érvényesen megadhatja, még akkor is, bocsánat öszinteségemért, ha mint követ és hazafi a magasabb politika terére állva ki nyilatkozatom, miszerint a mellett, hogy minden nemzetiséget kielégítve akarok látni, tekintemet a magyar szent koronáról, annak épsége és függetlenségéről levonni nem birom, s minden intézményt és követelést csak is akkor és úgy találok jogosultnak, ha ama nem szent korona, hanem magyar szent korona egyetlen gyöngyét sem veszélyeztetni, s a harc, melyet az alkotmányért folytatunk, nem végződhetik egyik vagy másik nemzetiség erkölcsi halálával, o magasztos harc csak akkor és úgy leund méltólag befejezve, ha amaz említett szent korona dícső és sérthetetlen ragyogása mellett biztosítatik a tér, melyen haladva, minden nemzetiség magát kielégítve találhassa.

Midőn tehát az 1848-iki kolozsvári I. törvény-cikket tökéletes és bevezett törvényül ismerem el, nézetem szerint nem egyedül azt mondom: hogy Erdély csatoltassék Magyarországhoz, hanem hirdetem ama fontos eszt elvet is, melyet azon törvény-cikk világosan kifejez, hogy t. i. Erdélynek mindenik fia nemzet, nyelv és valláskülönbőség nélkül egyenlő; s miután jelen értekezleti elnök gr. Mikó

Imre ö excája, mint főkeincstárnok az erdélyi rendeket 1848-ban: „sirjánál egy három százados multnak, és bölcsőjénél egy, ha Isten úgy akarja, végtelen jövőnek” üdvözlé, s miután én e sirt, a mennyiben az Erdély törvényhozási illetékességét illeti, mint olyat elfogadom, melyből a feltámadást egyedül a pesti közös országgyűlésen hiszem lehetőnek, pártolom ns Kolozsmegye érdemes követének indítványát, és óhajtom, hogy feliratunkhoz mellékletként csatoltassanak ama kívánságok, melyeket Brassó tisztelt követe a szászok érdekére üdvözölnek véli.

Dózsa Elek beszéde a dec. 5-kén tartott országgyűlésen.

(Folytatás.)

En tehát ezen törvény-cikket, mint a mely ezen aggodalmakat tökéletesen lecsillapíthatja általában és föltétlenül fenntartatni kívánom, a szerkesztésbeni kívánatos részletezést pedig a közös gyűlésre halasztván. Megerősít engem ebben fűlséges Fejedelmünk, a ki szőnyegen lévő kegyelmes k. leiratában most épen megnyugtatólag és az előtte bizonyosan ismeretes aggodalmakat csilapítólag akart szólani mindazokhoz, kik aggódnak, azt a mit e tekintetben maga is fenntartandónak itelt, éppen azon általánosságban és csaknem azon szavakban fejezvé ki. Ennek egyik passusa ugyan is következőleg hangzik: „hogy pedig ezen országgyűlésen a korábban jogosítva nem volt, azonban minden a latti valóinknak — (a törvényben ez van: minden lakosoknak). — „Általunk ismételve kimondott és biztosított törvény előtti egyenlősége” — (a törvényben az van: jogegyenlősége) — „a mindnyájuk részére biztosított szabad vallásgyakorlat, polgári állás és szüléstől független hivatalképesség, s a mindnyájukat egyaránt illető közös katonai adó-kötelezettség, s a robot megszüntetése által egyenjogúakká lett néposztályok és személyek is megfelelőleg képviselve legyenek.” stb.

Ö felsége tehát éppen ezen általánosságban kívánja fenntartatni az ebben kimondott elveket, úgy hogy ha az aggódk ezen nyilatkozat szerint sem nyugodhatnának meg, nem marad egyéb hátra, mint a részletezést a közös gyűléseni törvény útján kívánni; és én merem az illetőket arról biztosítani, hogy ha rendkívüli változások nem jönnek közbe, azt ok a pesti közös gyűlésen meg is fogják nyerni. En legalább, ha szerencsés lehetnék azon gyűlés tagja lenni, egyenesen s nyiltan kimondom, hogy a felolvasott első törvény-cikkben kimondott elvek részletezésébe, oly formán kívánnék bocsátkozni, és igérek is erre nézve minden támogatást, hogy jövőben Erdély nemzetiségei egyikének jogai korlátoltabbak ne legyenek a másokénál. (Helyeslés). A felolvasott t. cz. 1-ső és 2-ik §-ában kimondatik, hogy Erdély a közös gyűlésben mikép képviseltessek, és gondoskodva van arról is, hogy azon közös gyűlésen, midőn Erdély uniojának szabályozásához fog — mert az unio csak elvileg bevezett tény, de szabályozása éppen ezen gyűlésnek van fenntartva — alkalom fog nyújtatni arra, hogy minden jogos igények kielégíttessenek, és hogy azoknak, kik azt szabályozni fogják, minden tekintetben fűlvilágosítások szolgáltatassanak. Ez által meg lehet szüntetve minden az iránt felhozott aggodalom, hogy ezen uniót csak a magyar országgyűlés maga önkényileg decretálta, az azokról törvényt maga alkotta és maga is akarná végrehajtani, s egy szóval, hogy e tárgyban „de nobis sine nobis” akarna intézkedni. És e vala az egyik hatalmasab érve az állított aggodalom és meg nem nyugvás indokolásának. Már pedig miután a törvény világosan kimondja, hogy részestül fogunk azon szabályozásokban, hogy az nem fog nálunk nélkül történni, sőt közremunkálásunk is világosan fenntartatik, aggodalomra és kivált annak nyilvánítására alig lehet ok, ha csak arra némeleknek szükségük nincs. Annnyival kevésbbé lehet pedig arra ok, mivel a mi törvényünk is vált pozsonyi 7-ik t. cikkelyben Magyarország törvényhozása határozottan biztosítékokt nyújt az iránt, hogy Erdély minden szabadságait, minden a jogegyenlőséget biztosító intézményeinek és törvényeinek fenntartását szem előtt tartandja. Ezen biztosítás útján meg lehetnek nyugtatva azok, kik a tett indítvány elfogadásától, azon okból idegenkedtek, mivel azt mondták, hogy feltétlen uniora soha sem fognak lépni. Itt kegyelmes uram! tisztelt gyűlekezet! feltétlen unioról nincs szó, hisz a törvényben magában kimondatik, hogy az feltételes és ezen feltétel mindazon törvényeinek, szabadságainak tiszteletben tartása, mely jogok nem ellenkeznek a két ország egygyé alakulásával és a jogegyenlőség kimondott emberiségi elvével.

*) Lásd a „Kolozsvári Közlöny” 140. dik számát.

A felolvasott törvények 3-dik §-ában továbbá ki levén mondva az, hogy a közigazgatás és igazságszolgáltatás folyama a közlebbi közös hongyűlés általi elrendezéséig főnálló helyzetében maradjon, ezen biztosítás által sok tolmácsoló aggodalomnak vétett eleje. Voltak ugyanis az előttem szóltak között olyanok, kik azért tartották ezen törvény elfogadását veszedelmesnek, mivel abból könnyen az következhetnék, mint monadták, hogy azonnal felforgatnák hazánk és annak közigazgatási, igazságszolgáltatási és nemzetgazdasági egész rendszere s romjai között magunk is el fogunk temeteni. De nincs-e ezen aggodalom eloszlatva, a mennyiben a szerint csak ott történik változás, a hol annak történnie kell, tudniillik az udvari kanzelláriára nézve, annak hatósága megszüntetve s teendői a felelős magyar minisztériumra ruházván át, mely felelős magyar minisztérium kinevezését s életbeléptetését, azt hiszem, mind azok, kik nézetimet osztják, ma is rendíthetetlenül óhajtják, s igénylik is tiszta törvény alapján; nem tagadván azonban azt, hogy különösen ez azon pont, melynél fogva kikérülhetlen, hogy a közös hongyűlés az 1848-diki törvényeket revisio alá vegye, mert kétség felelti az, hogy ezen pont az, melyben rejlik az összes birodalom virágzását, nyugalmát, kültekintélyét föltételező közös ügyek elrendezése, szóval a magyar kérdés megoldásának sürgető szükségessége. Ezen törvény tehát revisio alá fog vétetni, s így semmiemlékünk sem lehet arra, hogy az iránt nyugtalanító aggodalmakat tápláljunk a kételkedés szerfelett hajlandó lelkeinkben.

Vége ezen törvény 4-dik §-ában kimondatik az, hogy az igazságszolgáltatásra kinevezett bírák függetlenek lesznek a kormány hatalmától, a minél független igazság után elanyyira esengő hazánkban megnyugtatóbb intézkedést képzelni se lehet.

Fél levén fejte már az, hogy ezen átvizsgált §-ok egyike sem foglal magában olyat, a mi aggodalomokat szolgáltatna, sőt kimutatva levén az, hogy azokban a megajutató törvényes biztosítékoknak nagy gazdagsága rejlik, és midőn semmi olyan, a mit rövid uton elintézni lehetett, azokban mellőzve nincs, de egyszersmind annak elintézésére nézve, a mi több időt igénylő megfontolást érdemelt, a legfőbb törvényes út hagyatott fenn: világos, hogy ha eddigelő ezen unioról soha sem lett volna szó, — és az most kerülne legelőször szövegére, mi annál célirányosabb, hazánk érdekében megfelelőbb törvényt jelenleg se volnánk képesek hozni, kénytelenek levén az abban érintetlen hagyottakat most is egy közös hongyűlés elébe utasítani. (Helyeslés.) Világos továbbá nézetem szerint az is, hogy midőn nemes Kolozsmegye nagyérdemű követe a revisio főhagyása és annak utja kijelölése mellett, ezen törvények fentartását indítványozta, mi azt minden aggodalom nélkül támogatjuk; mert valóban nem látszik ok, a miért hátráltassuk ezen kényes, szövevényes és mindnyájunkat izgatottsághoz tartó kérdés megoldását.

Pártolom tehát Kolozsmegye követének indítványát, azon hozzáadással, hogy az Brassóvárosa érdemes követének kívánata értelmében egészíttessék ki.

Kolozsmegye tiszt. követe indítványával szemben két indítvány tétett: az egyik báró Saguna ő nmltósága által, ki — ha elnökünk nmltga által magyar nyelven előadott értelmét jól fogtam fel — ezen gyűlést egy unioról szóló törvény alkotására és revisiojára illetéktelenek nyilvánítva azt indítványozza, hogy az 1864-ben szebenbeni octroyált (nem ő nmltósága nevezte azt így, hanem én mondom annak) a gyűlésen keletkezett követválasztási törvény alapján hívassék országgyűlés egybe, és ez elé terjesztessék az 1848-diki törvény revisioja.

Elnök: Nem egészen így szól ő nagyméltósága indítványa.

Dózsá Elek: Megjegyzem, hogy én a román nyelvet éppen nem értem.

Elnök: Ó nagyméltósága indítványának lényege az, hogy kéressék meg ő Felsőge, hogy az 1864-diki szebenbeni gyűlés által ő Felsőge elé terjesztett választási törvényjavaslatot szentesíteni és ennek alapján új országgyűlést egybebíni méltóztassék, mely azután az unio tárgyában határozzon.

Dózsá Elek: Megjegyzem, hogy én a román nyelven nem vagyok jártas, de a gyűlés tagja levén és azt, mi itt román nyelven monadták, érteni óhajtván, fölkerem két barátomat, hogy e részben tolmácsolólag segédlemre lenni sziveskedjenek, mindkettőtől azonban azt a választ nyertem: „tudunk ugyan oláhu, de azon nyelvet, melyen itt beszélnek, valósággal nem értjük.“ Bocsánatot kérek tehát, ha nagyméltóságod indítványát nem jól értettem. Áttérek már magára az indítványra. Ennek első része talál az általam pártolt indítvány egyik részével, és annak erejét tetemesen támogatja, a mennyiben t. i. nagyméltóságod és azok is, kik az általam pártolt indítványt támogatják, ezen gyűlést törvény alkotására illetéktelenek tartják. Nagyméltóságod tehát és azok, kik indítványát magukévá tették, szaporították szavazatainkat. Az indítvány 2-dik része szerint, nmltóságod kérését kíván intézteni ő Felsőgehez, hogy erősítse meg az 1864-diki szebenbeni gyűlés által kidolgozott választási törvényjavaslatot s ennek alapján méltóztassék új országgyűlést egybebíni a szönyegen levő törvényozók revisiojára. Mi ezen indítvány elfogadása által, ha t. i. ezen törvényjavaslat megerősítését

kérnök, elismernék azt, hogy az valósággal törvényjavaslat, a mire pedig — én részemről — magamat képtelennek nyilvánítom. (Helyeslés.) Azt hiszem, hogy a velem rokonérzelműek hasonlóképp ki fogják mondani azt, hogyha akarnák is az indítványt elfogadni, ez nem állhat hatalmukban, azért, mert engem és őket ugyanazon törvény szentsége eltilt ilyen indítványok elfogadásától. (Ugy van.)

Nmlgd az e tárgy fölötti tanácskozásaink közben a „servus servorum“ ezimre emlékeztető főpásztori szerénységgel magát „homo novus“-nak méltóztatték nevezni. Bocsásson meg nmlgd, ha én, mint a ki ifjúságomat, férfi koromat és vénségemet hazám törvényei tanulásában, tanításában, azok alkalmazásában és az ezen törvényekben álló alkotmányosságunk imadásában töltöttem s lettem veteránussá, bátorodom két törvényünkre figyelmeztetni, a melyeknél szebb két törvénynek egy alkotmányos ország sem bír. Ezen törvények egyike az, mely szerint a fejedelem szent, mert szent koronával koronáztatik meg, és itt különös az, hogy mi protestánsok is, kik Istenen kívül nem igen szokunk valamit szentnek tartani és nevezni, mint a magyar nemzet tagjai ezen korona iránt, mint valami szentség iránt, vallásos kegyelettel viseltetünk, s ennél fogva az azzal megkoronázott király személyét is szentnek s minden más királyok fölötti szentség nimbusával övezetnek tekintjük s tiszteljük.

Ezen törvényünk szerint az, a ki királyunk szent személyét megsértené, mint szentségtörő, fel ségsértés és bazaárulás büntetésével bünhődik. De van e mellett egy másik törvényünk is, mely viszont kimondja azt, hogy alkotmányunk is szent, még pedig e törvény értelmében olyan szent, hogy ha valaki azt megsértené, ha valaki azt törvényt szabta uton kívüli módon változtatná, az a bazaárulás és fel ségsértés ugyanazon büntetésével bünhődik, melylyel a királyi felség szentséges személyét megsértő. (Ugy van.)

Ezen két esküt, mint erdélyi honfi, kötelességem folytán lettem és sokan vannak mások is itt, kik ezt velem együtt szintén letették, de senki sincs olyan, ki magát azzal mentegetné, hogy azokat nem tette le, mert törvényben foglalt kötelesség levén, hogy mindenki letegye, azzal ki van mondva az is, hogy azok, kik ezen esküt le nem tették is, általok éppen ugy kötelezetnek, mintha letették volna. (Helyeslés.)

Ezen általam letett, és az 1744-dik évi 6-ik cikkben ígatott esküben, mely szerint fejedelmem iránti hódoló tiszteletré s engedelmességre, és hazám alkotmányos fentartására iránti büsége esküdtem, ezen szók fordulnak elő: „neque palam, neque occulte machinationibus, aut consiliis, statum formamque Reipublicae hujus, intervertere, immutare tentaturus.“

Ezen szavakban minden oly tény, a mi alkotmányt sértő, az 1791-diki 5-dik törv. cikk értelmében ezen esküszegés büntetésének alája esik. Bocsásson meg azért nmlgd, ha én az általa ajánlani méltóztatott ugynevezett törvény javaslatnak megerősítését kérem nem bátorokodhatom. (Helyeslés.)

Továbbá bátorokodom nmlgd irányában köszönetemet nyilvánítani azért, hogy akkor, a midőn indítványát tette, kifejezésében azt csak a maga, és azt aláíró társai nevében tette, nem pedig úgy, mint némelyek sokszor szokták tenni, midőn nemzetük nevében nyilatkoznak. Nagyméltóságod maga átlátta, hogy itt a román nemzet nevében nyilatkozni nem lehet egyéb okon kívül azon okból sem, „mivel itt igen sokan vannak, kik nemcsak a magyar, nemcsak a székely nemzetet képviselik, hanem vannak oly vármegyei és oly széki képviselők is, kik több ezerekre menő románok által választván, azok képviselőinek is tekintendők. Van- nek többen olyanok is, kik nemcsak a románok, magyarok és székelyek, hanem még szászok által is választattak, kik ennél fogva több különböző nyelvű s nemzetiségű megbízók küldötti gyanánt tekintendők levén, midőn szólanak, nemcsak magyar, nemcsak székely, hanem egyszersmind az általuk képviselt románok és szászok nevében szólanak. (Helyeslés.) Nagyméltóságodnak ezt át kéle ugyan látnia e tényállásnál fogva is, de én mégis kötelességemnek vallom mérsékeltségéért köszönetemet nyilvánítani.

A mondottakból kiválasztott tehát az, hogy én nem pártolhatom nmltóságod indítványának ezen második részét; az első pedig, mint indítványunkat támogatót, köszönettel üdvözlöm.

Még egy más indítvány is tétett Kolozsmegye tisztelt követének indítványával szemben Szeben város érdemes követe részéről pártolatra Sengesvár képviselője által, ha jól foghattam fel azon értelemben, hogy ezen tisztelt követ urak az indítványukat pártoló más városi és széki szász képviselőkkel együtt ezen gyűlést illetékesnek nyilvánítván a Felsőge kir. leiratban igényelt revidálására törvény változtatási értelemben is kívánták, hogy ezen gyűlés ama törvényt revisio alá vegye. Ezen indítványra nézve legelőbb is általánosságban azt bátorokodom megjegyezni, hogy én nem tudom magamat meggyőzni az iránt, hogy a tisztelt képviselő urak azt komolyan tették volna, és valóság- gal készek volnának a szönyegen levő törvénynek ezen gyűlési revisiojába itt és azonnal bocsátkozni és úgy, hogy az eredmény ellen aztán illetékes

ségi tekintetből semmi kifogásnak se lehessen helye. Midőn ugyanis párthivek közül némelyek ezen gyűlés irányában bizalmatlanságukat, a kilitásba tett majorisálatás emlegetésével nyilvánították, és már a nagy többségnek nézetükkel ellenkező véleményvel megismerkedhetek: valójában legalább is meglepő ezen gyűlés irányában azon bizodalomuk, hogy ezen általuk elanyyira megtámadott törvényt, ezen gyűlés itelele alá bocsátani nem tartózkodnak.

A tisztelt követ urak kérdés alatti indítványukat több érdekes adatok tárgyavatottságot tanúsító összeállításával igyekeztek megalapítani, és én valóságos sok tekintetben pártolható deductioi feletti értekezésbe kész is volnék bocsátkozni, ha azok nem esnének kívül jelen tanácskozásunk szigorán kijelent határain. Ha most arról volna szó, hogy az unio tárgyában javaltassék törvényozók, ha „de lege ferenda“ volna szó, helyén volnának a tisztelt követ urak által felhozottak, s különös figyelmet keltők, s érdemlők is volnának. De mikor most nem „de lege ferenda“, hanem „de lege lata“ van és lehet szó, bocsásson meg, ha tiszteletben tartom a kimért bátorokat, a szönyegen levő tárgyhoz nem tartozó állításaira nem terjeszkedhetem ki, s csak is azokra szoritkozom észrevételeimmel, melyek a szönyegen levő törvényozók megdöntésére irányoztattak. A tisztelt követ urak azon törvény ellen felhozott ellenvetéseikkel azt igyekeztek bezonyítani, hogy az kibírdetése s végrehajtása, sőt még nem is létezett mint érvényes törvény, vagy is mindezeket röviden summázva, a kérdés alatti törvényt se de jure, se de facto törvénynek nem tarthatni. Mielőtt ezen summázó nézeteket támogató érvekre egyenként megtehetném czáfolataimat, előre kell bocsátanom, hogy miként áll itt előttünk az, a miről szó van. Ó Felsőge kegyelmes leirata szavai szerint úgy áll az itt előttünk, mint az 1848-ban kelt első törvényozók. Kimondja ez? Törvényes királyunk. Ez nem lehet tehát valami nem törvény; mert az urunk királyunk ezen gyűlés elibe mint törvényozókat terjesztette. De továbbá urunk királyunk leiratában még azt is mondja, hogy az nem csak törvényozók, hanem még olyan törvényozók is, melyet ő Felsőge 1860-dik Mindszent hó 20 kán kelt elhatározásai rendjén, melyekben sok nagy fontosságú törvényeink függosztettek fel, érintetlenül, s tehát érvényes törvénynek hagyott. De még tovább megyek. Felsőges urunk királyunk szönyegen levő kegyelmes leiratában, ezen 1848-iki első törvényozóknak revisioját tüzi ki előnkbe, Bármí értelmet adjunk is ezen a magyar jogtanban most legelőbb felmerülő szónak: „revisio“, de nem lehet az olyan, hogy egy országgyűlésnek nevezett gyűlés elébe oly valami terjesztessék revisio végett, a mi nem törvény, a mi sem jogilag, sem betűszerinti értelemben nem létezett s nem létezik. Ny valami nem történhetik. A királyi leirat iránti loyaltitás, a tisztelt követ uraktól teljes séggel meg nem tagadott, de mindnyájunk előtt ismeretes érzése azt kívánta volna meg, hogy a mit urunk királyunk kifejezetten törvényozók nevezete alatt terjeszt tanácskozásuk alá, annak legalább existenciája ne tagadtassék meg. (Helyeslés.) És valóban, ha szorosán kívánánk ragaszkodni a parlamentáris eljárásához, én ezen ellenvetésekre nem is felelnék, és szükség-felelti is volna részletes czáfolatokba bocsátkoznom, akkor, mikor a kérdés alatti törvényozók létezése s ezen törvény karaktere mellett, ily világos csász. kir. bizonyosság tétetik. Mindemellett is azonban meg kell e szabályt szegnem azért, mert az itt felsorolt ellenvetések édes testvérei azoknak, melyeket egy Lustkandel nevet viselő hírbet könyvben egész Európa elébe terjesztettek. Azt sem hallgathatom el, hogy valójában fájdalmasan meglepő vala reám nézve, hogy ezen teremben illetén eszmék hoztattak szönyegre, kivált midőn ezen Lustkandel-féle szerencsétlen vállalat, mert egyebnek nem is nevezhető, az igazság győzelmes hatalmának sulya alatt, oly bélyegző megbukást szenvedett.

Az azonban ezen ellenvetések itt el levén már mondva, nem tehetem, hogy azoknak, kik a dologgal netalán közlebből nem ismeretesek, megczáfolásuk által habár szükségfelelti felvilágosított is ne nyújtsak. Elsőben is érteni fogom azon ellenvetéseket, melyeket Szeben érdemes követe, ezen törvény törvényes szüllete, fenállása, kötelező ereje és életbeléptetése ellen felhozott, melyek közül 1-ső az, hogy ezen törvény annyira rögtönzött volna, hogy ha meg is szülletett volna, törvénynek nem lehetne tekinteni. Rögtönzött? Nem akarok visszatérni ezen „rögtönzött“ szó megczáfolása végett egészen a mohácsi vészig, nem akarok kiterjeszkedni azon tractatusokra, melyeknek Erdély és Magyarországnak ezen törvényben kimondott és tolmácsoló unioja csaknem mindig vérrel kivívott eredménye vala és csak azt jegyzem meg, hogy már 1741-ben, még pedig az uralkodó Felsőge felismeré az Erdély és Magyarország közti szoros kapcsolat szabályozásának szükségességét. Ennek utána a folytonos tárgyalások 1791-ben s azután 1847-ben hasonlóképp megújultak, míg utoljára 1848-ban megszüntettek. (Folytatjuk.)

VII-dik országgyűlés dec. 9-kén.

A mai nap teendője csupán a jegyzőkönyvek hitelesítése volt, melyek szokás szerint felolvasat-

ván magyar, német és román nyelven, olvasás közben több kiigazítás történt, azonban nem a lényeg, hanem inkább forma hibáiban.

Elnök kijelenti, hogy ezzel a mai ülés be van fejezve, felkéri az ítélemestert, hogy mihelyt az ő Felsőgehez intézendő felirattal készen lesz, sziveskedjék jelenteni, ugy szintén felkéri a két minoritást, hogy bejelentett beadványukkal azon időre hasonlóan legyenek készen, hogy országos ülést hirdethessen.

Ezek után Dózsá Elek rövid beszédben kijelenté, hogy midőn beszédének azon passusára, hol Erdély elszakadása s ismét egyesülése körül történeti visszapillantást tett, ugy hallotta értelmezteni, mintha bírálólag, kisebbitőleg kívánt volna szólani, kijelenti, hogy ő híralatba bocsátkozni nem kívánt Ugy szintén ismételve magyarozatát adja annak, hogy azt sehogy sem mondta, mintha báró Saguna azzal, hogy a szebenbeni gyűlés gyűlését kívánja szentesíteni, hűtlenséget követ el, mert csak annyit akart mondani, hogy midőn törvényeink az ily lépésekre szigorú büntetést szabnak, b. Sagunát e részben nem pártolhatja. Távol volt tehát minden sértő szándéktól. Ennyit a maga igazolására kívánt elmondani.

Miután az ülés későn kezdődött a jegyzőkönyvek után kellően várakozni, az ülésnek 2 óra- kor lett szinte ma is vége.

Híjgázítás. Lapunk 144-dik számában id. gr. Teleki Domokos beszédében a következő értelmet zavaró sajtóhibák észúsztak be: 1-ső oldal 1-ső hasáb 4-dik sor: „lovagias“ olvass „logicus“; 20-dik sorban „lehető“ helyett olvass: „beható.“

Kül- és belföldi levelezés.

M. Kook, nov. 28.

A „Kol. Közöny“ 137. számában Tordáról r. l. több légből merített, a követválasztás alkalmával történt eseteket meséli, melyeknek ezélya egy lát- szik az, hogy egyes egyéneket a közvélemény előtt gyantsiton, a mi személyemet illeti kinyilatkoztatom, hogy az egész rám vonatkozó közlemény légből merített rágalom, én voltam ugyan a követválasztási napokon Egerbegyén országos vásárbán, de ottan nemzetelieim közül csupán szolgabíró Gidrai Demeter, Lupán Arthémia és román esperest Moldován Miklós urakkal a legnagyobb nyilvánosság- sággal beszéltem, a véletlenség ugy hozta magával, hogy mással éppen senkivel sem, beszédünk tárgya pedig minden egyéb inkább volt, mint a követválasztás, tisztelt r. l. nr légyen meggyőződve, hogy ha én akartam volna beszélni bárhol és bár- honnan jövő nemzetelieimnek, azok engem nem hogy megszalasztottak, hanem szivesen meg is hall- gattak volna, s még abban a reményben is merem magam ringatni, hogy tanácsomat szivesen is kö- vették volna, aztán r. l. ur bigyie ön el, hogy én nem vagyok az a jellemű ember, ki politikai bite- met dogva terjeszszem, ha akartam, s nemzeti ér- dekekben szükségesnek is találtam volna bizonyosan ott mondtam volna el politikai bitemet, hol Tisza László nyíltan és minden tartózkodás nélkül.

M. Kook, nov. 28-án 1865.

Móga László.

Különfelek.

* Ma gróf Orenneville ő excellenciájá- nál fényes dísz ebéd van, melyre a képviselő urak mind hivatalosok.

* Koos Ferencz ur, bukaresti lelkész, néhány naptól fogva körünkben mulat Innét Pestre megy.

* Köztisztelőben álló tudósaink Brassai Sámuel és f. Kriza János urakat az akademia közlebből a Sámuel díjban részesíté. Brassait mondattanért, Krizát a „Vadrózák“ hoz csatolt értekezésért.

* Sardon nagyhatású vigjátéka az „A glegények“-ből a főszerepek már szét vannak oszt- va. A darab hőse Mortimer Gyulai fogja adni, ki- nek kétségen kívül egyike lesz a legkitűnőbb sze- repeinek.

* Az új díszesen berendezett kávéház foly- tonosan nagy közönségnek örvend, emellett azon- ban a Tauffer-féle kávéháznak is helyiségéhez ké- pest elég közönség jut, a min csak örvendünk, mi- után mindkettő megérdemi a pártfogást

* A Suhr circus is befejezte előadását, s innét Pestre ment, hol egész társulata özpontosul. — Vastag György kitűnő festésztnak moldva- oláhorzági mintázásából hazatérve, városunkban újból meglepedett. Az olvasó közönség emléke- ztetik, hogy néhány hét előtt nagy zajt ütöttek a lapok egy francia festő azon új találmánya miatt, mely szerint ő fényképészet utján ugy állítja elő vászonra olaj-festményeit, hogy nem kell hosszasan ülni előtt elötte, a ki magát lefestetni akarja. Már akkor említettük, hogy Vastag György ezen felfedezést már négy év előtt megtette, s azóta itt Kolozsvárt s amott az Oláh-Fejedelemségek fővá- rosaiban ezen felfedezés szerint gyorsan állítja elő vászonra életű képeit. Most itt van közöttünk, s fényképész Veress Ferencz-nél megrendelhetők az így előállított képek, mivel Vastag szövetkezett. Említett festész s fényképész hazánkiai egy igen szép gondolatra jöttek. Egy nagy képet ki-

innak a muzeum részére, vászonra szines olajfestéssel előállítani, melyen a Kolozsvártt jelenlevő építéskészítő s királyi hivatalosok arcképei foglalnak helyet, ünnepléses rubáikban. E kép történeti eszével fog bírni, s a muzeum nagy kincsé lesz gy későbbi korban. Az illetőket a napokban számlézőnek megtalálni az iránt, hogy ezen honfias zélok elérésére segédkezést nyújtsanak az által, hogy Veress fényképezési termőkben megjelenjenek s arcképeket engedjék ezen igen diczértes czélra fényképezeteni.

„Elátkozott” című négy kötetes francia regény általam hirdettét fuditása a kolozsvári sajtó nagy elfoglaltsága miatt, kiadó Stein urrali újabb szerződésben biztosítása szerint jövő év február 25-dikén hagyandja el teljesen a sajtót, s fognak azt követőleg a megrendelt példányok a t. előfizetőkhez szétküldetni. Előfizetéseket a négy kötetre 3 forintjával mind addig alclírozt Udvarhelyt, valamint kiadó Stein ur Kolozsvártt elfogad.

Kolozsvár, dec. 10-én 1865.

Henter János.

— Hivatalos jelentés a kolozsvári jótékony nőegylet választmányának november 23-án tartott üléséről.

Először: Hogy a választmány a segedelemzését sikeresebben gyakorolhassa, elhatározta, hogy a nagyon igénybe vett egyleti pénztár gyarapítására hangversenyt rendez. E végre egy bizottmányt nevezett ki, mely az adandó hangverseny érdekében intézkedik.

Másodszor: A választmány helyben hagyja másod elnök Kriza Jánosé azon intézkedését, hogy egy folyamodó számára utalványozott segedelem kiadását a pénztárnál betiltotta azon okon, mert személyesen és több választmányi tag értesítése után arról győződött meg, hogy az utalványozott segedelem az illetőnél felesleges. Ez alkalommal felkértek a választmányt, valamint az egész egyleti tisztelt tagjai, hogy ha hasonló esetekről értesülnek, a választmány tudomására juttatni sziveskedjenek.

Harmadszor: Kilencz folyamodónak havonkénti segedelemül határozott időre 14, tizenegyek egyzersmindkorra 34, összesen 90 forintot utalványozott.

Kolozsvártt, nov. 29-én 1865.

Kovácsi Antal,
titkár.

— Szász kézből következő nyilatkozatot vetünk, melynek közreadására fel vagyunk kérve.

„Már rég készültünk tisztelettel fölkeríteni az unio-kérdésben egy nyilatkozatnak becses lapjában helyet adni. Az irat rég készen van, de mind halagattunk eddig kérdésünkkel terhelni. Most oda jutván a dolgok, hogy a cikkünkben fölvetett eszmét szász követeink egy része eléggé kimerítette nem marad egyéb számunkra, minthogy lelkünkben örövendünk annak, hogy nemzetünk jelét adta a világ előtt politikailag megértésének, s annak hogy a törvényességet elismervén ahoz biven ragaszkodik, s azt tisztelni kívánja, és valóságos elhatározottsága a nemzetünk már régóta fojtó bureaucraticus rendszerből végképen kibontakozni.

Köszönet Bümches, Brennenberg testvérek és Wächter tisztelt követeinknek, kik nem a magyaroktól aratandó elismerésért, és dicsvágyból léptek arra az alapra, a melyen tisztelve állanak, hanem meggyőződésük által vezetettve foglalták el az az alásponot, melyet egyedül törvényesnek ismerhettünk el, ha jogi és alkotmányos fogalommal bírnak.

Polemizálni ezen tárgyban valóban szükség felelti, de talán lehetetlen is, kimerítvén azt annyira, hogy már több mondani valónk nem marad, minthogy Bümches, Brennenberg és Wächter követeink nézetét tökéletesen osztjuk, s elvökhez, hazánk s nemzetünk boldogságát szívünkben hordván, csatlakozunk.

Nem óhajunk tehát egyebet, minthogy mentől előbb lássuk országgyűlési követeink fardozásait sikertől koronázva.

A szász nemzet fiai közül többen.

** Mint biztosan értesülünk, Ludasi (Ganz) Mór, a bécsi „Debatte” tulajdonosa, megvette a „Magyar Sajtó”-t, mely lap f. hó 12-én megszűnik eddigi alakjában megjelenni, s jövőre más irányra és címre lesz.

** A bécsi cs. kir. t. szék a következő című német nyomtatványt: „Briefe über die ungarische Frage von einem Ungarn”, lenyomat a „National Zeitung”-ból, — tovább terjesztését betiltá, a nyilvános csend megzavarásának vádjá alatt.

— Képviselő t. Balomiri urtól a következő kiigazítást vettük, s sietünk közreadni: Becces lapja ez évi december 9-iki számában foglalt országgyűlési tudósítás szerint, én, a dec. 5-én tartott V-ik országos ülésben azt mondtam volna: „a ki igazat beszél, rendesen betörik a feje”, a miből a tisztelt szerkesztő ur zárjel között még hozzá teszi: „de nem itt.”

A fennebbi nyilatkozat, különösen a fűntebb előadott formában oly értelmet foglal magában, mely tekintettel ama helyre, a hol mondatott légyen, t. i. egy nyilvános országos ülésben, valósággal illetlennek nyilvánítható.

De én fűntebb példabeszédet más formában, oly formában idéztem, hogy annak ilyféle értelmet tulajdonítani éppenséggel nem lehet, a mi természetesen becses lapjából, mely beszédem ezen ré-

szébből, a fűntebb nyilatkozatnál többet nem is küzöl, nem tűnhetik ki.

Én, ugyanis azt mondtam, hogy noha ismerem ama magyar közmondást: mégis bírok annyi bátorsággal, hogy azt, mit meggyőződésem szerint igaznak tartok, azt tartaléktalanul nyilvánítsam is, mert azon véleményben vagyok, hogy az idézett közmondás, szépszerinti értelme már elévült, már „Verwirkt.” Méltótlásé a gyorsírói naplót elolvasni, s azt fogja találni, hogy eme szót: „verwirkt” beszédeben használtam is.

Hogy pedig egyáltalában ama közmondást használtam, arra több előtem szóló, s különösen azon ülés egyik szónoka által felhozott kifejezések nem ok nélkül indítottak.

Ama tudósításban továbbá a mondatik: „a királyi rescriptumról állítja, hogy abban mintegy ugy tekintetik a román nemzet, mint lelenz.”

Ez plane már nem is igaz.

Én azt mondtam, hogy nekem ugy tetszik, mintha a román nemzet más nemzetek mellett ugy tekintetnék, mint mostoha gyermek, és hogy a régi alkotmány értelmében még rosszabbul bántak vele, mint mostoha gyermekkel. A román ugyanis akkor az alkotmány szerint szolga volt, és így mi, a régi alkotmányt csak is az octoberi diploma értelmében mélyen beható változásokkal a jogegyenlőség alapján kívánhatjuk, nem pedig minden régi alkotmányos törvényt. Továbbá ugy nyilatkoztam, hogy a jogfolytonosságot csak elvben ismerem el, nem pedig minden régi törvényekkel, mert ezek nagy része a mostani közzellel, a biradalom és az ország jelenlegi viszonyaival és octoberi diplomával ellentétben állanak. Ugy nyilatkoztam, hogy az octoberi diploma mostani alkotmányos alapunk, a melyen még maga mostani országgyűlésünk is nyugszik, mert ez a nélkül nem is állana fenn.

Kérem a tisztelt szerkesztő urat, sziveskedjék e soroknak becses lapjában helyet engedni.

Kolozsvártt, 1865. dec. 10. Teljes tisztelettel

Balomiri János,

országgyűlési követ.

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról november havában 1865.

Bevételek:

Pénztármaradék a m. hórlól	6,619	ft	50	kr.
38 új tag 279 részvény után 5 frt	1,395	„	—	„
Havi, rendes és rendkívüli betételek	24,183	„	44	„
Könyvdijakban	38	„	—	„
Kamat, provisio és váltódij	2,864	„	67	„
Bélyegdíjakban	160	„	50	„
504 tag által visszafizetett kölcsön	153,865	„	—	„
A bevételek összege	189,126	„	11	„

Kiadások:

520 tagnak kölcsön	162,300	ft	—	kr.
Tisztviselők fizetése	181	„	34	„
Irodai kellékek	23	„	—	„
Bélyegre	160	„	—	„
Kamat	53	„	95	„
Tőke visszafizetés	13,069	„	76	„
Pénztármaradék	13,348	„	6	„
	189,126	„	11	„

Kolozsvártt, november hó 30. 1865.

Taufer Ferencz, Geltch János, Wagner Frigyes,
igazgató. könyvvezető. pénztárnok.

** A Patti-kangversenyek Pesten roppant pártolásnak örvendenek. A német színháznak még szinpada is tele volt hallgató-közönséggel. A jüvedelem a 3 hangversenyből rámehet 15—18,000 frtra. Patti Charlotta k. a, középtermétű, barna bölgy, hangja nem rendkívüli, de annál inkább rendkívüli egyes bravourjai, melyekben bizonyára senki sem utánozhatja. Ily bravour-aria a nevelő-dal, egyes pianok stb. melyekkel valóban elragadja a közönséget. Vicuxtemps régi ismerősünk, kinek mesteri vonója már világírli. Jaell szintén ismert tekintélyű virtuoz. Piatti oly rendkívüli bravour-godolnak, hogy alig lesz párja. Ehbőlvöten hallgatjuk tőle a baskir dalok festői ábrándját, vagy elégiái bus panaszhaegjait. A Patti hangversenyek rendkívüli művészeti tünemények, s valóban megérdemlik ama nagy figyelmet, melyben résztülnek.

— Még folyó év elején előlegesen értesíttem volt a tisztelt közönséget, miszerint báró Vay Béláné, gróf Teleki Zsófia Miskolczon rendezett tánczvizalom, jótékony nők által ajándékozott kézimunkák és más nyeresemények alapított sorsjáték, nemkülönben egyesektől begyűlt könyvradományok követeztében az 1865. dik évi erdélyi inégesek között leendő kiosztás végett 1,020 o. é. forintot küldött kezembe. Ez összegből a tánczvizalom tiszta jüvedelme tett 297 ft 50 kr., 1,125 db 50 kros sorsjegyért 562 frt 50 kr., könyvradományokból 160 frt, mely utóbbiakhoz különösen járultak öv, vagy Tüköliné ö méltósága Bécsből 22 frt 50 krral, özv. Draskóziné Szent Miklósi Clemma ö nagysága gömörmegei gyűjteménye folytán 40 frttal, a miskolczyi takarékpénztár 10 frttal, a lelkes borsodmegei leányok és fiak 87 frt 50 krral.

A fennemlített 1,020 frt az alábbi helységek inégesei közt következő mennyiségben osztott ki:

I. Marosszékbén: Ákosfalván segélyezett 27 család 61 frttal, Nyárad-Sz. Benedeken 34 család 61 frttal, Cserefalván 4 család 8 frttal, Ny.-Szt.-Lászlón 5 család 10 frttal, Karácsonfalván 9 család 18 frttal, Bözson 1 család 2 frttal, Kebeleén 1 család 2 frttal, Vajában 3 család 14 frttal, Ilenczfalván 4 család 18 frttal, Lukafalván 4 család

lád 8 frttal, Galambadon 26 család 65 frt 50 krral, Lőrinczfalván 4 család 8 frttal, Mező-Bándon 17 család 50 frttal, Mező-Kölpényen 17 család 45 frttal, Sámsondon 4 család 25 frttal, Szabedon 11 család 25 frttal.

II. Tordamegyében: Szegyeleén 13 család 16 frttal, Erdő Csinádon 7 család 22 frttal, Magyar-Péterlakán 61 család 106 frttal, Pókán 3 szegény-család 3 frttal, Toldalagon 15 család 25 frttal, V.-Sz.-Iványon 59 család 42 frttal, Felfaluban 3 család 10 frttal, Kürtvefáján 2 család 3 frttal, Sárpatakon 10 család 12 frttal, Maros-Járában 34 család 52 frttal, Kis Ilyében 2 család 5 frttal, Sároberkén 21 család 42 frttal, Unokán 21 család 33 frttal, Tancson, M.-Fülöpösön, Nagy-Ercsén, Kis-Fülöpösön és Vajda Sz.-Iványon 7 család 80 frttal.

III. Kolosmegeyében Kis-Fülöpösön újból 18 család 41 frttal, Tancson ismét 48 család 116 frttal, Ercsén 2 család 1 frt 50 krral.

Jóllehet a fennebbi összeg a maga idejében érkezett s a kiosztás is maga idejében megtörtént, a végleges közhírré tételt azonban a gyűjtőkötől, küldőkötől és tölem egyaránt nem függő akadályok miatt csak most tehetem meg.

— gr. Teleki Domokosné, gr. Teleki Clementina.

— Nyílt felhívás. Jelenlegi Kolozsvártt mulatásom ideje alatt több felől hallottam azon gyanusítást, hogy én az Inczédi nevet eladtam, és hogy Petriyevity mltgós Horváth Miklós és Ödön uraktól, a miért az Inczédi név magokra átruház-tatásába beleegyeztem, díjt vettem volna; én ezen gyanusítást rágalomnak nyilvánítom, és felbivom mltgós Horváth Miklós és Ödön urakat lovgias parolájukra, méltóztassanak hirlap útján nyilatkozni magok, és illetőleg édes anyjok nevében, hogy kértem-e, ígértek-e, kínáltak-e, adtak-e? csak egy garast, vagy annyit érőt is, sőt még egy szivarjokat sem szivtam el, mert én sem Horváth Miklós, sem Horváth Ödön urakat nem ismerem, nem levén egyik is nekem soha senki által bemutatva, csakis édes anyjokat ismerem, ki midőn eb-beli kérésével hozzám fordult, kétszer meglátogatt, mit tisztelettel vissza is adtam, s kérésébe azonnal bele is egyeztem, semmi családi feltékenséget nem fektetvén kívánata teljesítésére, mit később Horváth Miklós ur egy levélben megköszönt, ennivel tartoztam magamnak és a kövzveleménynek. Kelt, Kolozsvártt, nov. 7-kén 1865. *)

Br. Inczédi Zsigmond.

Politikai hírek

Austria. A „B. u. H. Ztg.” bécsi levelezője legközelebbi tudósításában nem csak azt erősíti meg, a „Gen. Corr.” el összhangzólag, hogy egy osztrák-angol kereskedelmi szerződés megkötése közel kilátásban van; hanem egyszersmind arról is értesít, hogy Angolország az osztrák kívánságok irányában oly tetemes engedményeket adott, miszerint Austria méltán dicsekedhetik azzal, hogy jóformán mindazon kívánsága teljesedni fog, melyek miatt Angolország elejente abbahagyta az alkudozást. Méltán feszült figyelemmel várják azon trónbeszédet, melylyel Ferencz József a magyar országgyűlést megnyitandja. Az országgyűlés megnyitása napján fog az amnestia rendelet is kihirdettetni. II. Ferencz király nem fog eltávozni Rómából, mint az olasz lapok hirdették, s ugy hallani, hogy a pápa idézte elő ezen szándék változtatását.

Angolország. London, dec. 1. Dublinból távirják, hogy a Luhy feni ellen folytatott tárgyalás befejeztetett a külön bizottság bírói széke előtt, s holnap reggelre lehet várni az esküdtészek ítéletét. A vádlott védője nem bivatott enyhítő tanakat. (Ujabb távirat szerint Luhy 20 évi kényszer munkára ítéltetett el.)

Franciaország. Páris, dec. 3. Biztos forrás szerint egészen kizárólag Mexikóra vonatkozik Shofie d amerikai tbk küldetése. A washingtoni kabinet tudára adatja általa a császárnak, miszerint egyfől Miksa császárnak a juaristák proscríbálását tartalmazó kibocsátványa, másfelől meg a spanyol ehilli vizályok oly élénk izgalomban tartják az Egyesült Államokban a kövzveleményt, hogy azt a kormánynak lehetetlen figyelmebe nem vennie. Ily körülmények közt tehát legzélszerübb volna mindenik félre nézve, hogy a franciaia csapatok minél előbb távozzanak el Mexikóból. — Ine előállott tehát, a mitől rég óta tartani lehetett, az amerikai beavatkozás; s az már most a kérdés, hogy miképpen fogják azt majd fel?

A „Patrie” a külügyministeriumból vett kövzvelemény tartalmú közleményt hozza: „Drezdából eredett tudósítások fontos részleteket tudatnak velünk, arra nézve, hogy miben áll Olaszország elismertetésének ügye Bajor- és Szászország által. Világosan megtetszik azokból, miszerint hibáztak, kik azt állították, hogy Bajorország elismerése kereskedelmi szerződésnek lenne alárendelve; mert Bajorország minden föltétel nélkül ismeri el Olaszországot, s ezt olyan kifejezésekkel tudatta Austriával, a miből kitetszik, hogy határozottan megvált az osztrák politikától, s a kereskedelmi szerződés csak is a müncheni és florencezi udvarok jó viszonyának természetesen eredménye leend. Msképp áll a dolog

*) Felkérem a „Kurum.” szerkesztőségét is e nyilatkozat átvételére. I. Zs.

Szászországgal, mely kerülő utat kénytelen tenni a szász udvar és a pápa közötti benső viszonyok tekintetéből. Itt már megelőzendő a kereskedelmi szerződés az elismerést, de Poroszországra bizza az ez ügybeni alkudozást, s nem fog külön alkudozni Olaszországgal a maga részéről. Tehát a diplomatia és államgazdasági actio egyenesen a porosz politika által kivívott előnyöknek tulajdonítható.

Németország. Berlin, dec. 1. A „Presse” levelezője írja: hogy egy berlini udvarhoz közel álló egyéniség van kijelölve, a ki Bécsbe fogna küldetni rendkívüli megbizással, melynek igen kényes a tárgya, t. i. a diplomatia alkudozások elkerülésével kezdeni egyenesen az uralkodótól uralkodóhoz intézett nyilatkozások útján egyezkedést Holstein felett.

Berlin, dec. 5. Poroszország egy körjegyzékben felszólítja a vámegeleti kormányokat, hogy hivatkozva Bajor- és Szászország nyilatkozataira, csatlakozzanak az olasz királysággal kötendő kereskedelmi szerződéshez.

A „Zeidl. Corr.” írja: A franciaia kormány tudára adta az angol kabinetnek, hogy Lipót király halála esetére azonnal elismeri a brabanti herceget Belgium királyának.

Spanyolország. Madrid, dec. 2. O'Donnell készülődik, bármily keservesen esik is azt tennie. A feyvergyárakban éjjel nappal foly a munka. A közelebbi napokban három új gőzfregatte és két szállító gőzös indul el 2400 fönyi tengerész katona-ággal a chili vizekre. Jó időbe fog kerülni, míg ezen hadi erők a harenterre érnek, s remélhetni, hogy nem is fognak csatába jönni; mindazáltal az „Epoca” azt írja, hogy két hónap alatt 25 jól felszerelt hadi hajója lesz Spanyolországának a Caendes tengeren. O'Donnell óvatosságból mindjárt a cortes megnyitása uán elő fogja hozni a dolgot, mely költséges demonstratio nélkül meg lehetett volna Spanyolország, ha Clarendon esetlen beleszólása nem késztet ezen fellépésre. Az angol kormány ezen ügyetlen felfortyanása által Spanyolországban gyűlöletessé tette magát, s éppen ezen eredmény által nagyon kedvére tett a franciaia kormánynak.

É.-Amerika. Uj York, nov. 25. Brownswilleből jelentik nov. 15-dikéről: A császáriak a Rio Grandén meglödtötek egy éjszakamerikai bajót. Weitzel (parancsnok) nyilatkozatot kívánt a császáriaktól.

Ujabb Páris, dec. 9. A „Patrie” tudni véli, hogy Shofield tbk. bizalmas küldetésben Londonba megy, az Angolország és az Unio között fennforgó felakadások elintézése iránt. Híre terjed, hogy Napoleon hg megint elfoglalja szerepkörét. A közigazgatásban módosítások készítettnek elő.

Brema, dec. 7. A „Weser Ztg.” jelenti: A gasteini egyezmény 6-dik cikkelyében kikötött alkudozások — a hgségeknak a vámegeletbe való lépését illetőleg — meg-hiusíták.

Florencez, dec. 7. A képviselőkamra szavazatai az elnök választásnál megoszlottak; kétszer kellett szűkebb választáshoz folyamodni, s a másodsorinál Mari választott meg elnökke 273 szavazattal Mordini ellen, ki 141 szavazatot kapott.

Bukurest, dec. 6. A fejedelem felhatalmazta a külügyministert, hogy az austriai s az orosz kormány meghatalmazottáival kössön kereskedelmi szerződést — a Prut folyón való hajózást illetőleg.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyilttér. *)

Udvarhelyszéken, s talán egyebütt is, rólam azon gyanusít és rágalmozó hír terjesztetett el, hogy én Udvarhelyszék részéről ez uttal azért nem jelöltetem ki követül, mivel az 1863-dik évben a szebeni gyűlésre való kijelöltetésemről azon okból mondtam volna le, mert arra a Nádasdi Reichenstein féle kormány közege által utasítottam.

Egész politikai életem, s azon tartózkodás nélkül bévallott elvem, mely szerint 1848 után Erdélyben tartandó országgyűlési tanácskozásokban még csak opportunítási szempontokból is sem ítélem célszerűnek résztvenni, elegendő bizonylat: az én politikai érzülemet és nézetem mellett tehát:

Az elterjesztett hír politikai életem beszennyezésére vala irányozva, s miután ennek tudomására csak most jöttem, és mlgs. Ugron Lázár és t. F. Pál urak is, e gyanusítást közelebbről szemembe is mondtották; elhatározott szándokom — miként komoly férfihez illik, a rágalmozó hírterjesztőt — feleltre vonni.

Ez okból felkértem a nevezett urakat, jelöljék ki a rágalom forrását, Ók az előjokba tett férfi kérdésre ezen óráig nem feleltek. S mivel m. U. L. ur mint k. hivatalos jelenben Kolozsvártt időz, talán e miatt is a nekem tartozó felelet — ésvilágosítás-adásban akadályozva van, magam iránti szent kötelességnek tartottam, azon urakat nyilttéren komolyan felszólítani, az engemet beszennyezni akaró rágalom eredeti kűtféjének leplezetlen megnevezésére.

Hogyha ezt nem tennék, hallgatásukat az eredeti rágalmozóvali solidaritásnak tartom, s kénytelen lézlek őket, kiket tiszteltem s becsületelem, most rágalmozóknak nyilvánítani.

M. Zsákdó, november 20-án 1865.

Horváth János.

*) Az e téren megjelenő cikkek a szerkesztői felelősség körébe nem tartoznak. Szerk.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Sz. 2031. 1865.

(374)

(1-1)

Hirdetmény.

Torda nemes városában, a pálinka árulási körösma jog, közárverés után újban hasznóberbe adandó lévén, köztudatra juttatik: hogy a hasznóberbe adás 1866. évi januárius 1-től 1867. évi januárius 1-ig kiterjedő évre fog folyó 1865. évi december hó 18-ik napján reggeli 8 órakor, a tanácsi teremben megnyitandó közárverés útján megvétetni, miről a vállalkozni szándékozók azon megjegyzéssel értesítettek, hogy az első fölkiáltási ár 8000 forint o. é. összegben lévén megállítva, az őszszegnek tized része 800 forintba o. é. az árverezéshez szólás előtt bánatpénzzel beadandó, azonban az árverezéshez szólásra csak olyanok fogadtatnak el, kik előre hitelesen kimutatandják, hogy az évi hasznóber készpénzben egyszer, vagy törvényesen megbecsült ingatlan javakban kétszeresen felőri hitel zálogot lekötni, a mellett, a szülkséghez képest, egy vagy több jó birtoku és híri kezest állítani képesek, mely feltételek megtartása mellett, az árverezés megkezdése előtt, zártlevelű ajánlatokkal (Offer) is lehet vállalkozásra ajánlkozni, s jöllehet a hasznóber szerződény az árverezést előzőleg egész terjedelmében fel fog olvastatni, mindazonáltal a ki azt előre látni kívánna, a rendes hivatali órák alatt, a tanácsbáznál bármely napon megteheti.

Nemes Torda város tanácsától.
Tordán, november 29-én 1865.

NEM HIVATALOS.

(377)

(1-3)

Előfizetési felhívás

az

„ERDÉLYI HIVATALOS ÉRTESITŐ“

jövő évi folyamára.

Előfizetési díj egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Évnyegyedre . . . . . 1 frt 50 kr.

Kolozsvártt, dec. 12-én, 1865.

Az Erdélyi Hivatalos Értesítő kiadó hivatala.

(373)

(1-6)

Uj Pphotograph.

Alóírtnak van szerencsése a nagyérdemű közönségnek jelteni, hogy egy saját fényképezési csarnokot állítván a legújabb izlés szerint szereltem fel. Bizvást hiszem, hogy fényképeim a közönség kívánalmait ki fogják elégíteni.

Helyiségem van az óvárba bemenőleg jobbra a Taufferházban 260 sz. alatt.

A nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlja magát

TAUFFER GYULA, fényképész.

DEBÉNY LÁSZLÓ

könyv-, mű- és hangjegyekereskedése

Tisztelettel ajánlja a t. ez. közönségnek bel- és külföldi választékos könyv-, mű- és hangjegy-raktárát, s kész a történetesen meg nem levők gyors és pontos megszerzésére.

A magyar haza irodalmi termékei s azt érdeklő irodalom előszere-ttel van képviselve könyvkereskedésben.

Megjelent és minden könyvvarusnál kapható:

PETŐFI SÁNDOR 1848-49-ben.

Diszkidás. Szíves olajfestéknyomatban, vászonra húzva, mint olajfestmény üveg nélkül használhatólag . . . . . 8 forint.

Ugyancsak színezett olésoobb kiadás . . . . . 5 forint.

E kép becsesebb s kiállítása diszesebb, sem hogy hosszas ajánlatásra szorulna. Gyűjtőknek 10-re egy tisztelet példánnyal szolgálók.

Erdély nagyfejedelemség 1848. évi országgyűlésének

Jegyző- és irománykönyve.

Hiteles kiadás. Ára 1 forint.

1848. évi erdélyi országgyűlési Törvényezikkek

történeti függelékkel 30 kr.

Erdélyhoni jogtudomány

irta: Dósa Elek jogtudor. 3 kötet 6 frt. köve 7 frt.

Ugyanott szép és jó új zongorák Pianinok, Harmoniumok és Physharmoniumok a bécsi gyári áron kaphatók vagy gyorsan megrendelhetők. (347) (3-*)

(375)

(1-1)

Beküldetett.

A közönség nagy része előtt kívánatos, miszerint egy a fogak és minden száj részek tisztántartására és épségbentartására szolgáló szerre figyelmeztessük, mely szer sok más hasonnemű szerék és szépítő czikkék felett egyszerű használatá, kellemes íze és sikeres működése által előnyt vívott ki. Fogorvos Dr. J. G. Popp urnak Bécsben, már 16 év óta ismert és kitűnő tulajdonai miatt mind nagyobb és szélesebb használatnak és elterjedésnek örvendő es. k. osztr. szab. és első, valamint angol és amerikai földön patentírozott Anatherin szájvize éppen egy szögál a száj egészbeni tisztítására, miután minden nyálkát felold és a fog zománc kővesedést megakadályozza, mint használ minden száj és fog bántalmaknál, mint enyhítő és gyógyító szer, különösen mindennemű fogfájásnál, a fogaknak a lélekzetvételneli érzékenységénél, fakadékok és keléseknel a szájban, odvas fogaknál és a szagos kilehellés ellen. Hatása hűsítő, vidító és erősítő és e jeles szájviznek folytonos hasz-

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Melléklet: Ráth Mór legújabb irodalmi vállaltatai.

nálata a száj szenvedő részeinek üdőségét és egészségét viszszaadja, nemkülönben az egészséges részeket erősíti és épségbentartja és minden rossz és káros behatástól megőrzi. Az anatherin szájviz fennebb említett hasznáiról számtalan bizonyítványok és elismerő nyilatkozatok szólnak, ezek közül e következőket ide igtatjuk:

Orvosi figyelmeztetés.

Azon szerencsés siker, melyet nékem és mindazon kezelésem alatti szenvedőknek, kik mint én az Anatherin szájvizet használták, előidézt, engem, mint orvost kötelez kinyilatkoztatni, hogy a fennevezett szert nemcsak mint az eddigelő legjobbnak ismert fogápoló szert, hanem mint óvszert a gyakori száj betegségek ellen, mely ellen gyakori panasz volt, gyakran használtam és most is használom.

Dr. Gerh. Brants.

Kapható Kolozsvártt Volf J. dr. Hintz György és Engel József gyógyszerzertáraiban.

Egy palack ára 1 frt 40 kr o. é.

(80)

12/12

(9-*)

DAUBITZ R. F.-féle NÖVENY-LIQUEUR.

jóhatásuak bizonyult ital gyenge emésztés, nyálkáság, hámorhoidális sat. bajokban, orvostani tekintélyek és számos bizonyítványok által minden oldalról elismerve.

Orvosi ítélet.

Daubitz R. F. urnak növény-liqueur-jét kitűnő segédszernek találtam ideges háborgásokkal az altestben, s ebből folyó rőstelgésénél az alvégesator-nának tartós sékdugulással, elévült májbajoknál, puffadásoknál és tartós aranyér-bajoknál, gyomorgyengeségnél, vérdugulás következtében. Lipese, 10-ik augustus 1865.

(P. H.)

Dr. SCHLESINGER, gyakorló orvos Lipésében.

Tekintetes úr!

Miután nékem a Daubitz-féle növény-liqueur évtől hámorhoidális bajaimban igen jó szolgálatokat tesz, kérem nékem postai utánvétel mellett nyolcz palackot e liquer-ből küldeni, s maradok egész tisztelettel

Fröhlich János, es. k. nyug. ezredes.

Valódi állapotban egyedül kaphatni főraktárnok Daubitz C. A-nál Bécsben, Herrengasse, 6, valamint a jogosult raktárakban Kolozsvártt és Dézsen Tauffer Józsefnél, Szászvárosban (Broos, Német Vilmosnál).

Egy palack ára 1 frt o. é.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésben Kolozsvártt

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejtávrtt kapható:

Irodai fali Naptár

1866-ik közönséges évre

katholikus és protestáns, görög-orosz, és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári es. kir. levél- és szekérposta, távirtd, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. o. é.

KOLOZSVÁRI KÉPES NAGY NAPTÁR

1866-dik évre

Szerkeszti K. PAPP MIKLÓS.

II-dik ÉVFOLYAM.

Ára e terjedelmes naptárnak csak 1 forint. Postán megrendelt példányért fuvarlevélre megkívántató bélyeg- és pakolásért még 10 kr melléklendő.

Parlamentari felelős kormány és megyei rendszer.

Irtá TISZA KÁLMÁN.

Ára 80 kr.

Országgyűlési beszédektára,

Jegyzőkönyv és Okmánytár.

Ára ivenként 3 kr.

Okmánytár

Erdély legújabb jogtörténelméhez.

1848-1865.

Összeszedte SÁNDOR JÓZSEF. Ára 2 frt o. ért.

Postán megrendelt példányért fuvarlevélre megkívántató bélyeg- és pakolásért még 10 kr melléklendő.

Erdély Magyarország kiegészítő része.

Irtá SÁNDOR JÓZSEF. Ára 1 frt 20 kr.

1847/48-dik évi Magyarhoni országgyűlési törvényezikkek.

Ára 40 kr.

Erdélyország nagyfejedelemségének

újabb országgyűlési végzése

(Articuli novellares diaetales)

1744-1811

magyarosította s egy vezetékkel s némely külön jegyzetekkel világosította dálnoki Incze József. Ára 2 frt 50 kr., köve 3 frt.

Kiegészítési javaslat

a dualismus alapján, különös tekintettel az önkormányzati rendszerre.

Irtá BODNÁR ISTVÁN. Ára 50 kr.

Les Buveurs d'Absinthe par Octave Féré et Jules Cauvain. Ára 1 frt 80 kr.

Voyages et découvertes dans l'Afrique septentrionale et centrale pendant les années 1849 a 1855. par le D-or Henri Bart. 4 köt. Ára 14 ft.

Entre deux femmes. par la comtesse Marie Montemerli. Ára 1 frt 80 kr.

Conseils aux acheteurs de chevaux exposé des maladies et des vices de conformation auxquels les chevaux sont sujets avec de nombreuses observations destinées a les faire reconnaître avant l'achat. Suivi d'un traité de l'age du cheval et d'un vocabulaire des termes d'hippiatrique par John Stewart. Ára 3 frt.

Le tireur. Infaillible guide du sportsman en ce qui concerne l'usage du fusil contenant des Leçons approfondies sur la chasse de tous les gibiers le tir au pigeon et le dressage des chiens. par Marksman. Ára 3 ft.

La Pudeur pour un billet de mille francs par Paul Perret. 1 ft 80 kr.

Chevaux de selle de chasse de course et d'attelage, manuel complet de l'éleveur & du propriétaire de chevaux. par H. Robinson. Ára 3 frt.

Hackländer F. W. Európai rab-szolga élet. Regény. Fordította Szabó Richárd. 5 kötet. 5 frt.

Ij. Wagner Dániel. Növényország gyógyszeriméje, orvosok, gyógyszerészek, kereskedők és iparosok számára. Ára 4 frt.

Lamarine, a Girondiak története. 10 kötet. Ára 10 frt.

Book E. Az egészség négy könyve. 38 ábrával, kötve egész vászonba 5 frt 80 kr.

Macaulay Th. B. Warren Hastings. Lord Clive. India meghódításának története. Fordította Szász K. 2 frt.

Eötvös J. br. Gondolatok. 2 frt.

Szász K. Lyrai Áloék. Nyugoti költökből fordítva s összegyűjtve. Vörösbé köve. Ára 1 frt 50 kr.

Gyöngyvirágok. Nyugoti költökből fordítva s újra összegyűjtve. Csinosan köve 1 frt 50 kr.

Herbert L. Napoleon Lajos 1808-tól 1848-ig. Történeti korrajz. Fordította Szabó R. és Dienes L. 10 kötet. Ára 11 frt 60 kr.

(376)

(1-3)

Kis Esküllön Dobokamegyében, továbbá Pusztá Topán Kolozsmegyében 140 szék széna van eladó; értekezhetni ez iránt graf Bethlen Zsigmondnö Sombori Saroltával, Kis Esküllön.

(378)

(1-2)

Elorzott kancsa.

Kara helységében Bogási József ur istállójából e hó 8-án reggel elorzóttak alóírtnak egy 4 éves piros pej kanczját. Ismertető jegyei: a homlokán egy fehér folt, a hátán kétfelől a nyeregtől két hosszú, mint szintén a hasán a lekötőtől kétfelől vékonyan elnyúló fehér folt; továbbá a hátulsó ballában a esiklóján a kötőfék bevágása fölismérhető. A becsületes megtaláló Kolozsmegye Kara helységében lakó alóírt tulajdonost és tesíteni fölkeretik, hol is illő jutalomban részesülend.

Simon Károly.

(343)

(4-6)

Hirdetmény.

HEN VILMOS zongorakeresztő

Bécsből ideérkezett s tudatja a t. ez. közönséggel, hogy ittléte alatt minden megkívántató zongora igazítást és hangolást elvállal.

Ugy saját gyárából új zongorák itt eladók. Értekezhetni búzautca 120. szám alatt.

(364)

(2-*)

Bergmannféle jég-haj-kenőcsöt,

mely hajfodorító, erősítő s a szürkületől megóvó erőjéről híres, ajánl palackokként 30, 45 és 60 krajczárjával.

Illatos csúzvattát mely minden csúzfájdalomban biztosan hat, ajánl 30 és 50 krajczárjával.

Kolozsvártt

WOLFF JÁNOS

gyógyszerész.